

учителем хімії постають одразу кілька завдань, крім основного – формування компетентностей школярів. Це завдання з підготовки учнів до оцінювання за допомогою тестів, розуміння змісту тесту, розподілу часу на відповідь, актуалізації в пам'яті необхідної інформації.

Виділені фактори зумовлюють напрями вдосконалення системи підготовки майбутніх учителів хімії.

Перший напрям передбачає подолання невідповідності між потребою практики у підготовці вчителя хімії, здатного організувати ефективний процес оцінювання навчальних досягнень учнів і недостатністю обґрунтування педагогічних умов, які б забезпечили ефективність такої підготовки та відсутністю навчально-методичного забезпечення її становлення.

Другий напрям пов'язаний з необхідністю формування високого рівня готовності майбутніх учителів хімії до оцінювання навчальних досягнень учнів, оскільки сучасні підходи до змісту і організації педагогічної освіти обґрунтовують нові критерії підготовки студентів до педагогічної діяльності.

Третій напрям пов'язаний з необхідністю використання нових методів та форм оцінювання навчальних досягнень учнів і недостатньою підготовленістю учителів хімії до їх реалізації.

ДОЦІЛЬНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ ДИФЕРЕНЦІЙОВАНОГО ПІДХОДУ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ХІМІЇ

Куленко О.А. (м. Полтава)

Соціально-економічний, політичний розвиток нашої держави, інтеграція України в європейську спільноту є найважливішими факторами, що обумовлюють об'єктивну необхідність якісних перетворень у системі професійної педагогічної освіти. Нагальною є потреба створення умов для підготовки фахівців-професіоналів, орієнтованих на виконання соціального замовлення суспільства, конкурентоспроможних на міжнародному ринку праці, здатних до професійного саморозвитку, самокорекції у мінливих умовах сьогодення. Проблема формування та розвитку професійної компетентності вчителів розглядається у контексті особистісно орієнтованої моделі навчання, суттєвою ознакою якої є така організація засвоєння змісту освіти суб'єктом, під час якого відбувається зняття об'єктивного значення матеріалу та виявлення в ньому суб'єктивного сенсу особистісно стверджувальних цінностей. Проте практична реалізація означеної моделі навчання гальмується через недосконалість традиційних форм та методів підготовки спеціаліста.

Ми вважаємо, що використання диференційованого підходу у професійному навчанні майбутніх учителів хімії дозволить суттєво підвищити темпи та якість формування їх професійної компетентності, оскільки такий підхід: дозволяє відійти від уніфікованої системи підготовки вчителів, яка панувала у державі багато років; усуває протиріччя між типовістю професійного навчання та творчим характером педагогічної діяльності; сприяє професійне навчання на особистісний розвиток студентів; створює умови для ефективної праці з студентами не адаптованими до загальноприйнятих норм; реалізує прагнення кращих студентів глибше оволодівати навчальними матеріалами; підвищує рівень самосвідомості студентів; посилює пізнавальні інтереси до вивчення предметів, оскільки навчання орієнтується на «зону найближчого розвитку» студентів; сприяє усуненню формалізму в оцінюванні рівня навчальних досягнень; створює умови для відбору оптимальних методів і прийомів педагогічного впливу на процес формування та розвитку професіоналізму майбутніх учителів; розвиває стратегічну навчальну компетенцію студентів. Підсумовуючи все зазначене раніше, ми робимо висновок, що у професійному

навчання студентів-хіміків можуть бути ефективно задіяні обидва види диференціації як зовнішня, так і внутрішня, за умови теоретично-коректного окреслення принципів та методів навчання в означених формах. Звернемося до переліку критеріїв створення груп за інтересами. Виходячи з вищезгаданого, ми визначили наступні критерії створення даних груп у контексті предметно-професійної підготовки під час навчання у педагогічному вузі студентів хімічних спеціальностей: професійно-орієнтований, когнітивний, практичний, мотивуючий, ціннісний та результативний. Визначивши критерії створення груп за інтересами, перейдемо до окреслення педагогічних умов їх успішного функціонування у процесі професійного навчання студентів у вузі. Виділяємо чотири групи умов: нормативні – установка на компетентну професійну діяльність в умовах входження країни у міжнародний освітній простір, індивідуальний підхід до здобуття професійної компетентності; загально-педагогічні – забезпечення цінності процесу формування професійної компетентності майбутнього вчителя; спрямованість професійної підготовки на формування професійної компетентності, виходячи з компонентного складу останньої; актуалізація можливостей навчальних предметів для формування професійної компетентності майбутніх учителів з урахуванням спеціальності та кваліфікації, стимулювання процесу саморозвитку майбутніх педагогів; професійно-педагогічні – наявність компетентних педагогічних дій у професійній підготовці майбутніх учителів; співвідношення методів і форм їх підготовки для роботи у вузі; емоційно-оцінне відношення між студентами і викладачами; загально-соціальні – потреба у професійно-компетентному вчителі, здатному працювати у нових полікультурних умовах; престижність наявності високої професійної майстерності у випускників педагогічного вузу.

Для ефективної діяльності груп за інтересами як форми диференційованого навчання, яка сприятиме формуванню професійної компетентності майбутніх учителів хімії із перерахованих умов, виділяємо такі: спрямованість навчальної діяльності на формування професійної компетентності; актуалізація можливостей навчальних предметів професійного контексту; інтеграція міжпредметних знань; стимулювання процесу професійного саморозвитку; особистісно орієнтований, диференційований підхід до навчання. Усі окреслені умови можна назвати зовнішніми, адже вони створюються у навчально-виховному процесі університету та завдяки професіоналізму викладачів. Додамо до зовнішніх умов внутрішні, які виявляються у професійному та особистісному розвитку студентів і залежать від перших. До таких умов можна віднести: сформованість мотивації до оволодіння професіоналізмом; позитивне ставлення до професії; наявність необхідності саморозвитку; розуміння значимості знань з предметів професійного контексту для подальшого застосування у практичній діяльності.

Використання диференційованого підходу у професійному навчанні майбутніх учителів хімії, зокрема такої форми зовнішньої диференціації, як групи за інтересами, може оптимізувати весь процес професійної підготовки вчителів цього фаху за умови коректного визначення принципів, критеріїв, схематичного спрямування означених груп та їх діяльності.

ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ ВИКЛАДАЧІВ КЛАСИЧНИХ УНІВЕРСИТЕТІВ

Куліш С.М. (м. Харків)

Як стверджує Гордон Драйден сучасна революція в освіті лежить не тільки в зміні шкільної системи. Вона полягає в навчанні тому, як учитися, в навчанні того, як думати, у вивченні нових методів, які можна використовувати